

Regeringens proposition

1983/84:12

om ändring i lagen (1982:1052) om församlingar och kyrkliga samfälligheter;

beslutad den 22 september 1983.

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

BO HOLMBERG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en mindre ändring i lagen (1982:1052) om församlingar och kyrkliga samfälligheter. Förslaget innebär en förenkling av kyrkostämmans arbetsformer.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 1984.

**Förslag till
Lag om ändring i lagen (1982:1052) om församlingar och kyrkliga
samfälligheter**

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 § lagen (1982:1052) om församlingar och kyrkliga samfälligheter skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
5 §

Beträffande kyrkostämman tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 9 § första stycket första meningen och andra stycket första meningen, 10 § första-tredje styckena samt 13–17, 19–28 och 30 §§ om kyrkofullmäktige i församling. Därvid skall följande gälla.

1. Om en ny församling bildas, i vilken beslutanderätten skall utövas på kyrkostämma, skall domkapitlet före den 1 juli året innan församlingen bildas förordna en person att hålla kyrkostämma för val av ordförande och vice ordförande samt kyrkoråd. Om kyrkostämma skall utöva beslutanderätten i en församling där den tidigare har utövats av kyrkofullmäktige, skall den senaste valda ordföranden i kyrkofullmäktige sammankalla kyrkostämman första gången.

2. Bestämmelserna om ledamot i kyrkofullmäktige skall i stället avse röstberättigad.

3. Kyrkostämma skall hållas när kyrkorådet begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

4. Kungörelse om kyrkostämma behöver inte tillställas de röstberättigade i församlingen.

4. Kungörelse om kyrkostämma behöver inte tillställas de röstberättigade i församlingen. *Beslut om i vilken eller vilka ortstidningar som kyrkostämmans sammanträden skall tillkännages får fattas för flera kalenderår, dock ej för längre tid än till utgången av det år då val i hela riket av kyrkofullmäktige förrätas nästa gång.*

5. Om ett ärende fordrar så skyndsamt handläggning att kungörande på det sätt som föreskrivs i 2 kap. 10 § första-tredje styckena inte hinns med, skall kungörelsen med uppgift om ärendet anslås senast fyra vardagar före stämman.

6. Kyrkostämmans sammanträden skall alltid vara offentliga.

7. Omröstning skall vara sluten även i annat ärende än ärende om val eller tillsättning av tjänst, om det begärs.

8. Av kyrkostämmans protokoll behöver inte framgå vilka som har deltagit i stämman. Inte heller behövs uppgift om hur var och en har röstat vid öppen omröstning.

9. Arbetsordningen för kyrkostämman behöver inte innehålla bestämmelser som anges i 2 kap. 30 § andra stycket 3 och 4.

9. Arbetsordningen för kyrkostämman behöver inte innehålla bestämmelser som anges i 2 kap. 30 § andra stycket 2, 3 och 4.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

CIVILDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1983-09-22

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden I. Carlsson, Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Rainer, Boström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Thunborg

Föredragande: statsrådet Holmberg

Proposition om ändring i lagen (1982:1052) om församlingar och kyrkliga samfälligheter

1 Inledning

En ny lag (1982:1052) om församlingar och kyrkliga samfälligheter trädde i kraft den 1 juli 1983. I lagen har bestämmelserna om kyrkostämma som det beslutande organet för de minsta församlingarna behållits. Dessa församlingar ingår i många fall i en kyrklig samfällighet för alla ekonomiska församlingsangelägenheter. Kyrkostämmans enda egentliga uppgift i sådana församlingar är att vart tredje år välja kyrkoråd.

Bestämmelserna om kyrkostämma i den nya lagen finns i 3 kap. I 3 kap. 5 § finns hänvisningar till ett flertal av bestämmelserna i 2 kap. om kyrkofullmäktige i församling. Bl. a. hänvisas till 2 kap. 10 § tredje stycket enligt vilket stadgande det föreskrivs att kyrkofullmäktige vid sammanträde före december månads utgång skall avgöra i vilken eller vilka tidningar som tillkännagivanden om tid och plats för kyrkofullmäktiges sammanträden skall införas under det följande kalenderåret. Att denna bestämmelse har gjorts tillämplig på kyrkostämma medför att stämman måste sammanträda varje år för att besluta om annonsering, detta även om inga andra ärenden finns att behandla.

Kyrkofullmäktige resp. kyrkostämma skall obligatoriskt besluta om en arbetsordning. I 2 kap. 30 § andra stycket anges vad arbetsordningen för kyrkofullmäktige skall innehålla. Enligt punkt 2 skall den innehålla bestämmelser om utsändning av handlingar inför sammanträde. När det gäller vad som måste regleras i arbetsordning för kyrkostämma hänvisas med vissa undantag, som närmare anges i 3 kap. 5 § punkt 9, till vad arbetsordningen

för kyrkofullmäktige skall innehålla. En arbetsordning för kyrkostämma skall sålunda innehålla bl. a. bestämmelser om utsändning av handlingar inför sammanträde.

2 1983 års kyrkomöte

1983 års kyrkomöte har med anledning av en motion (mot. 1983:57) om vissa ändringar i lagen om församlingar och kyrkliga samfälligheter tagit upp frågan om ändringar i den nya lagen. I motionen kritiseras det förhållandet att kyrkostämman måste sammanträda varje år för att avgöra i vilken eller vilka tidningar tillkännagivande om tid och plats för stämmans sammanträden skall införas, även om inga andra ärenden finns till behandling. I motionen anförts vidare att det aldrig torde vara aktuellt att sända ut handlingar inför en kyrkostämma. En arbetsordning bör enligt motionen därför inte heller innehålla några bestämmelser om detta.

Kyrkolagsutskottet anförde i sitt betänkande (LU 1983:2) att det inte var tillfredsställande att kyrkostämman måste sammanträda varje år för att enbart besluta om annonsering även om inga andra ärenden finns till behandling. Enligt utskottets mening borde bestämmelsen i 2 kap. 10 § tredje stycket ändras till att avse tre år fr. o. m. den 1 januari året efter det år då val i hela riket till kyrkofullmäktige har ägt rum. Utskottet menade vidare att det aldrig torde vara aktuellt att handlingar sänds ut till de röstberättigade inför en kyrkostämma. Enligt utskottet borde följaktligen 3 kap. 5 § punkt 9 kompletteras med bestämmelsen att kyrkostämmans arbetsordning inte behöver innehålla någon föreskrift om utsändning av handlingar inför sammanträde. Utskottet hemställde att kyrkomötet skulle anhålla att regeringen föreslår riksdagen de angivna ändringarna i lagen om församlingar och kyrkliga samfälligheter. Kyrkomötet biföll vad utskottet hade hemställt (kskr 1983:6).

3 Föredragandens överväganden

Kyrkostämma som beslutande organ finns i regel endast i de minsta församlingarna. En församling med 500 röstberättigade invånare eller därunder får besluta att församlingens beslutanderätt skall utövas på kyrkostämma. I många fall ingår de små församlingarna i en kyrklig samfällighet för alla ekonomiska församlingsangelägenheter. Kyrkostämmans enda egentliga uppgift i sådana församlingar är att vart tredje år välja kyrkoråd.

För kyrkostämmans sammanträden och handläggning av ärenden gäller i stor utsträckning samma bestämmelser som för kyrkofullmäktige. I 3 kap. 5 § lagen om församlingar och kyrkliga samfälligheter hänvisas till bestämmelserna i 2 kap. om kyrkofullmäktige. Såsom 1983 års kyrkomöte har funnit innebär den i lagen använda hänvisningstekniken att kyrkostämman bl. a. måste sammanträda varje år för att enbart besluta om i vilken eller

vilka tidningar som kyrkostämmans sammanträden skall annonseras, även om inga andra ärenden finns till behandling. I likhet med kyrkomötet anser jag att denna ordning inte är tillfredsställande. En förenkling av kyrkostämmans arbetsformer är därför enligt min mening motiverad.

Kyrkomötets förslag till lagändring innebär att även kyrkofullmäktige befrias från att fatta årliga beslut om tidningsval. Om förslaget följs, medför detta att den med kommunallagstiftningen likformiga regleringen bryts på denna punkt. Enligt 2 kap. 10 § kommunallagen (1977:179) är nämligen kommunfullmäktige och landstinget f. n. skyldiga att årligen för följande kalenderår besluta om tidningsval. Ett slopande av kravet på årliga beslut om tidningsval för kyrkofullmäktige innebär enligt min mening ingen påtaglig lättnad i arbetet. För kyrkofullmäktiges del torde bestämmelsen inte ha medfört eller komma att medföra några praktiska olägenheter. Jag är därför inte beredd att nu förorda att bestämmelsen om årliga beslut om tidningsval för kyrkofullmäktiges del kan utgå. Jag föreslår i stället en uppmjukning av regleringen enbart för kyrkostämmans vidkommande. Jag föreslår sålunda en regel som innebär att kyrkostämman får möjlighet att vid ett och samma tillfälle besluta om tidningsval för flera kalenderår i följd, dock inte för längre tid än den löpande mandatperioden.

Kyrkomötet har vidare begärt att den obligatoriska arbetsordningen för kyrkostämma inte skall behöva innehålla en föreskrift om utsändning av handlingar inför ett sammanträde, eftersom en sådan utsändning aldrig kommer i fråga. Jag ansluter mig till kyrkomötets förslag. Jag föreslår alltså att lagen ändras så att arbetsordningen för kyrkostämma i fortsättningen inte skall behöva innehålla bestämmelser om utsändning av handlingar inför sammanträde.

Mina förslag föranleder ändringar i 3 kap. 5 § lagen om församlingar och kyrkliga samfälligheter. Punkt 4 har kompletterats med en bestämmelse som innebär att kyrkostämman får fatta beslut om i vilken eller vilka ortstidningar som sammanträden skall annonseras för flera kalenderår åt gången, dock ej för längre tid än till utgången av det år då val i hela riket av kyrkofullmäktige förrättas nästa gång. Den nya bestämmelsen utesluter inte att den kyrkostämma som så önskar alltjämt årligen beslutar om tidningsvalet. Vidare har det genom ett tillägg till punkt 9 gjorts ytterligare undantag från bestämmelserna om arbetsordning för kyrkofullmäktige. Ändringen i punkt 9 innebär att arbetsordningen för kyrkostämman inte behöver innehålla bestämmelser som anges i 2 kap. 30 § andra stycket punkt 2, dvs. bestämmelser om utsändning av handlingar inför sammanträde.

Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 1984.

4 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom civildepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1982:1052) om församlingar och kyrkliga samfälligheter.

5 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta förslaget.

6 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.